

Perspectieven en vooruitblik

Het biologisch-dynamische bedrijf OBS in Nagele haalt op alle fronten goede resultaten. Met een hogere gewasopbrengst en minder handwiedwerk is het economische resultaat verder te verbeteren. Ontwikkelingen in de sector, de markt en de maatschappij maken aanpassingen van het onderzoek noodzakelijk. Met de aanleg van 2 nieuwe biologische systemen wordt hieraan invulling gegeven.

In de voorgaande artikelen waarin de strategieën beschreven worden zijn een aantal mogelijke verbeteringen besproken. Deze verbeteringen hebben betrekking op bemesting, onkruidbestrijding en de beheersing van ziekten en plagen. In tabel 1 staan de aanpassingen en de te verwachten gevolgen. Op bedrijfsniveau leidt dit tot een gemiddelde opbrengstverbetering met ruim 13% (figuur 1). Door de aangepaste bemestingsstrategie in combinatie met de verwachte opbrengststijging zullen de overschotten op de mineralenbalans licht dalen, met name het kali-overschot. Verwacht wordt dat de uitspoeling echter niet noemenswaardig zal veranderen. De hoeveelheid handwiedwerk vermindert met 10 uur/ha tot 48 uur/ha. De streefwaarde van 20 uur/ha wordt dus nog steeds niet gehaald. Door de gestegen opbrengsten en de daling van de hoeveelheid handwiedwerk stijgt het economisch resultaat aanzienlijk. De opbrengst/€ 100 kosten stijgt, bij gelijkblijvende productprijzen, naar ongeveer € 110. De streefwaarde wordt nu dus ruimschoots gehaald.

Conclusies

Het biologisch bedrijf bestaat al ruim 20 jaar. De meeste strategieën zijn ver ontwikkeld en worden elk jaar zo uitgevoerd. Toch ontstaan er steeds weer mogelijkheden om de bedrijfsvoering te optimaliseren. Voortdurende analyse van tekorten, uittesten van nieuwe technieken en toetsen van nieuwe inzichten hebben geleid tot resultaten die direct toepasbaar zijn op praktijkbedrijven (biologische bedrijven en bedrijven in omschakeling). De eerste experimenten met branders, eggen en vingerwieders in akkerbouwgewassen vonden bijvoorbeeld op het OBS plaats. Het onderzoek op het OBS heeft bij de biologische bedrijven dan ook steeds volop in de belangstelling gestaan.

Tabel 1. Voorgestelde verbetering en verwacht gevolg

Gewas	Aanpassing	Gevolg (per ha)
Poot aardappel	Startgift drijfmest	Minder Rhizoctonia 5 ton hogere bruto opbrengst 10 ton hogere netto opbrengst
Knolselderij	Optimalisatie onkruidbestrijding	10 uur minder handwiedwerk
Zaaiui	Optimalisatie onkruidbestrijding	140 uur minder handwiedwerk
Zomertarwe	Startgift drijfmest	5 ton hogere opbrengst
Sapteen	Rassenkeuze afgestemd op nitraat	1 ton hogere opbrengst
B-peen	Aanpassing bouwplan	1% hoger eiwitgehalte
	Meer zicht op zwarte vlekken	Geen afkeuringen meer
Conservenerwt	Optimalisatie onkruidbestrijding	10 ton hogere netto-opbrengst
		25% hogere opbrengst

Gezien de verwachte ontwikkelingen in de biologische veehouderij (melkveehouderij en varkenshouderij) zal de vraag naar eiwithoudende grondstoffen toenemen. Deze zullen deels op akkerbouwbedrijven (in eigen land) geproduceerd gaan worden. Dit zal steeds meer in de vorm van koppelbedrijven gaan plaatsvinden, waarbij voer, stro en mest worden uitgewisseld.

Hoe nu verder

Bovengenoemde ontwikkelingen benadrukken de noodzaak voor onderzoek aan nieuwe innovatieve systemen. Het onderzoek op het OBS speelt hier op in door nieuwe bedrijfssystemen (BIO-intensief en BIO-divers) aan te leggen en de duurzaamheid hiervan te onderzoeken. Deze systemen richten zich op de verbreding

van het biologische productenpakket in de richting van groenten (BIO intensief) en op het gebruik van functionele biodiversiteit (BIO-divers). Daarnaast wordt in het onderzoek aan biologische bedrijfssystemen getracht invulling te geven aan begrippen als integriteit, natuurlijkheid en welzijn.

Aangezien ook de bedrijfsvoering op biologische bedrijven steeds complexer wordt, zal het kennisniveau van de ondernemers flink moeten toenemen. Vervolg en verbreding van projecten als BIOM (PPO), Koppelbedrijven (LBI) en Natuurbreed (PPO) is dringend gewenst.

Een groot knelpunt blijft de te grote hoeveelheid handwiedwerk. Met de huidige beschikbare mechanisatie is dit probleem niet oplosbaar: Nieuwe technologische ontwikkelingen zijn onmisbaar voor het terugdringen van de hoeveelheid handwiedwerk.